

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.
A lap szellemi részét illető
küllemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvadá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Szegények felsegélyezése a népiskolákban.

Népiskolai törvényünk kimondja az általános tankötelezettséget; az illető közegek lehetőleg végre is hajtják annak rendeleteit, de azt mondanunk is fölösleges, hogy a kivitelben számos akadálytalán lálkoznak.

Ez akadályoknak elseje és legelterjedtebbje: a szegénység. Ezzel szemben hiába használja a végrehajtó közeg a törvény szakaszait, hiába szab reá pénzbüntetést, mert az tőle meg nem vehető. Itt okvetlen főmarad teendőül első sorban az akadályok eltávolítása, megszüntetése. És egyedül csak ez a mód az emberi, a célhoz vezető.

Szüntesd meg a nyomort, adj a gyermeknek ruhát: az örömmel fog az iskolába járni; a szülő is örömmel bocsátja az otthon ugysis legtöbbszőr használhatatlan gyermekét!

Nines is az a község, mely kisebb-nagyobb összeget ne áldozna szegényei számára, úgy a felnőtteknek, mint a kicsinyeknek nyújt segélyt. De nagyon téves volna e nemben mindent a községtől, a fentartó közegtől várni, sokkal többet tehet itt a társadalom. Meg is teszi az e nemből kötelességét, a humanizmus még talán egy korban sem gyakorolta annyira áldást nyújtó bőkezűségét, mint manapság.

Különböző cím alatt levő, de egy célt kitűzőt egyletek nagy számmal alakulnak s vételkedve buzgólkodnak pénzt, ruhákat stb. gyűjteni, lelenc- s menházakat felállítani, azokkal a azokban segítő az inségeseket. Ily nemes feladatu egyletekről, azok alakításáról már e lapok hasábjain is nem egyszer volt alkalmunk olvasni. Azonban most nem az ily szegényeket felsegélyező egyletekről és az ahhoz szükséges pénz s anyag beszerzésének forrásairól akarunk szólni, hanem arról a helytelen eljárásról, melylyel a szegény iskolás gyermekek felsegélyezése sok helyen történni szokott. A helytelen kivitelre óhajtjuk a figyelmet felhívni, mely rendszerint következő:

A község — mert még a legtöbb helyen ennek a vállalt terhelé ez — megszavaz bizonyos összeget a szegény iskolás gyermekek felsegélyezésére, melyet átad az illető iskolászeknek kiosztás végett. Ezek után az iskolászek bekéri minden tanítótól azoknak névsorát, kik segélyezést kérnek osztályában.

Kiket ír fel a tanító? — Nagyobb helyen, hol alig ismeri tizedrészt a gyermekek szülőinek és azoknak helyzetét, felírja azokat, kiknek szülői akár élelmességből, akár korábbi tapasztalatok nyomán — tudván a segélyezés idejét — bejelentik nála ebbeli kérelmüket; felírja továbbá azokat, akiket napról-napra lát szegényesen, fogyatékosan felöltözödvé, dideregvé jönni iskolába s végül azokat, kik a felszólításakor — mert a tanítónak fel kell szólítania az egész osztályt, hogy ki kér segélyt — önként jelentkeznek. Most már a fél osztály fel van írva, ánde még mindig kétes, hogy nem ír-e olyat föl, ki nincs rászorulva és nem hagyott-e ki olyat, ki arra érdemes lenne?

A felírottakat beadják azután a tanítók az iskolászeknek, az a kezébe levő pénzhez képest — mert rendszerint kevés az — minden iskola felírottaiból töröl; a meghagyottaknak szóló segélyt ezután kiküldi a tanítónak szétosztás végett, aki természetesen az utasításához mérten jár el.

Ez rendszerinti lefolyása az ily segélyezésnek. Mindenki elveti ezután a gondját, csak a tanító tudja, hogy mily árnyoldalai vannak e segélyezésnek, csak ő érzi, hogy mennyi kellemetlenséget okoz neki, mily zavarólag hat a tanítás menetére s csak ő figyel meg a gyermekek lelkére gyakorolt káros befolyást.

Erkölcsi hátrányait akarod tudni ez eljárásnak? Tekints mélyen kiosztáskor a gyermeki kebelbe s ha szemed szakavatott, látni fogja, hogy a tanuló szivecskéjébe mily érzés keletkezik, ha látja, kivált a kisebbeknél, kik nem képesek fel-fogni azt, hogy mért nem jut nekik is, ha látja,

mondjuk, hogy talán nálánál kevésbé szorgalmas társa kap szép csizmát vagy cipőt, míg ő nem. Mily keserűség futhatja el szívet, melynek nyomása alatt nem egy gyengébb sírásra fakad. Ezt mi tanítók nem egyszer figyelhetjük meg.

Alig pár pillanat s már az elkeseredettség veszélyes bűnné: irigységgé fajul, melyet gyermek-társa majd a gazdagok iránt érez.

Midőn kijő a gyermek és így szól: „Tanító ur, kérem, N. N. kapott lábbelit, pedig van nekik is házuk, meg tehénük is“ — a mellőzés által okozott sérelem jogos vagy az irigység bűnös szava-e ez? S ha igaz van e gyermeknek, nem bántó-e a tanítóra is a tudat, hogy igaztalanul járt el.

De mit mondjunk azon érzéshez, mely a gyermekben, mint hogy rövid eszével csak a közvetlenből itél, tanítója iránt ébred?!

Azt, kit eddig minden szenvedélytől, minden tévedéstől mentnek, magának a tökélynek képzelt, egyszerre igaztalanának, részrehajlónak kezdi vádolni bensejében. Ime a fegyelem főtartása egyik fő eszköze: a tanítói tekintélynek apadása.

Már ez említették után lehetetlen az ily eljárást helyeselnünk, ha nevelőknek akarunk nevezetnünk. De még több érv is szól ellene!

Az időrablást nem is említve, csak a tanítás zavarását hozzuk föl, mert az tény, hogy a segélyosztást követő napokon egymást fogják követni, részint azon gyermekek panaszos szülői, kik felírtak ugyan, de mellőzve lettek, részint azok, kiknek a hír hallásakor jut eszükbe segélyt kérni. És ez mind a tanítóhoz jó panaszra, még pedig a tanórák alatt, mert ekkor biztos, hogy ott találja. Nem is szólva némely bőbeszédű hoszasz panaszaról, már csak ezen járás-keelésnek zavaró és időrabló hatását el kell ismernünk. Am az elrablott időt még kipótolhatja a tanító, ha tovább tartja benn növendékeit, de a megzavart tanítást már nem képes kiciszolni.

Hát mit szóljunk ahhoz, hogy a panaszos szülők panaszait s talán a fájdalom által kicsikart megjegyzéseiket a gyermekek előtt kell — nem a legnagyobb lelki épülésünkre — meghallgatnunk? S ismét hány szülő jó és hetykén, hogy ne mondjuk gorombán veti szemére az iskolászeknek, de rendszerint a tanítónak mellőztetését, s a gyermekek előtt. Ime ismét oda jutotunk, hogy a tanítói tekintély egy foltal sötétebbé lett.

Több érv felsorolása, azt hisszük fölösleges; már ezekből beláthatjuk, hogy az iskolásgyermekek segélyezésének fent vázolt módjától el kell térnünk.

Az eddig elmondottakat megszívlevé, lehetetlen el nem ismernünk a vázolt eljárás káros hatását erkölcsileg a gyermeki lélekre, a tanítói tekintélyre és így az iskolai fegyelemre s taneredményre, tárgyilag a tanítás menetére. És ezek után el is kell ejtenünk az oly eljárást; de midőn azt elejtjük, ugyanakkor gondoskodnunk kell más, megfelelőbb módról, mert a szegény iskolásgyermekek segélyezése mindenkorra megmarad, sőt a humanizmus terjedésével mindig nagyobb mérvet öltend.

Nézettük szerint következőleg módosíthatnók a segélyezést:

Városokban s nagyobb községekben oda kellene hatnunk, hogy „iskolás-gyermekek segélyező egyletek“ alakuljanak, hogy így a társadalom is — mert ily helyeken nagyobb a társadalmi élet — belevonassék a szegények támogatásába. Hogy az ily egyletek mily módon alakítandók, azt most ismertetni nem lehet föladatunk s csak annyit jegyzünk meg, hogy az mindig a helyi viszonyokhoz alkalmazkodjék.

Ez egyleteknek volna azután a föladatuk, hogy a község által nyújtott és a társadalomtól szerzett segélyösszeget a segélyt kérők között saját helyiségükben s nem az iskolában kiosztani. A segélyt kérieknek is nem a tanítónál, hanem az egylet helyiségében vagy valamelyik tagjánál, illetve tisztviselőjénél kellene jelentkezniük. Az egylet teendője volna azután utánnézni, hogy kik szorulnak csakugyan a segélyezésre. Ebben a köz-

ségi közegek támogatását kellene megnyerni, mert azok legjobban ismerik az illetők anyagi helyzetét.

A tanítónak véleményét legfőljebb annyiban kellene igénybe venni, hogy az illető gyermekek tényleg jár-e iskolába és hogy a segélyt kériők közt melyik szorgalmasabb, pontosabb, mert ezt a jutalmazásnál nem szabad teljesen figyelmen kívül hagynunk.

A kisebb községekben ez a teendő az iskolászekre szállana. Hiszen az iskolászeki tagok ugysis csak a címet viselik, legalább volna teendőjük is. Az iskolászeknek ugyanis erre a célra meg kellene biznia egy-két tagját pl. alelnökét, gondnokát s ezeknél történnék a segélyt kériők jelenkezése. Az itt felírottak közül azután a csakugyan rászorulókat egy iskolászeki ülésen ki kellene jegyezni. Hogy ezt minél lelkiismeretesebben és hitelesen végezhessek, a községtől ki kellene kérni — mint fűnebb is említék — a teljesen szegények, nap-számok stb. névsorát. Ez azt hisszük az adó-jegyzői iródból és a községi összeírásokból ki-tudható volna.

A kijegyezett gyermekeknek azután a község által nyújtott segélyből magának az iskolászeknek kellene megvenni a szükségeseket, mert a tömeges vételnél olcsóbban volnának azok beszerezhetők. Ugyancsak az iskolászeknek megbízott tagjai osztanák ki azt az előadás után, külön helyre berendelt gyermekek között, minek természetes következménye az lenne, hogy a panaszos szülők is nem a tanítót keresnék fel, zavarván az előadást, hanem az iskolászeki gondnokot, vagy pedig az illető iskolászeki tagokat.

O-Becse, 1889. november hó. —s.—

Zombor szab. kir. város közgyűlése.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága f. évi november hó 6-án délelőtt 10 órakor rendes közgyűlést tartott, melynek 1-ső tárgya a polgármester havi jelentése volt, melynek szövege a következő:

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Folyó évi október havi jelentésem van szerencsém a következőkben tiszteletteljesen előterjeszteni:

I. A közigazgatási iktatóba érkezett ügydarabokból szeptember hó végén hátralékban volt 623, októberben beérkezett 957, összesen 1580. Ebből 1121 elintéztetvén, hátralékban maradt 459.

II. Az árvaszéki iktatóba beérkezett ügydarabokból szeptember hó végével hátralékban volt 55, október hóban beérkezett 97, összesen 152; ebből 68 elintéztetvén, hátralékban maradt 84.

III. A községi bíróságnál mult hó folyamán beérkezett 276 ügyszám elintéztést nyert.

IV. A kapitányi hivatalnál október havában beérkezett 849 ügydaraból 814 elintéztetvén, hátralékban van 35.

A közbiztonsága lefolyt hóban teljesen kielégítő volt. Egy tanyai szalmaégesen kívül tüzeset nem fordult elő.

A mult hó folyamán eltoloncoltatott 3, áttoloncoltatott 13 egyén.

V. A közigazgatási végrehajtás alá tartozó követelésekből befolyt e hóban:

1. Állami adó	11853 ft — kr.
2. Városi adópótlék	4626 ft — kr.
3. Országos közmunka	1320 ft 10 kr.
4. Községi közmunka	385 ft 85 kr.
5. Hadmentességi díj	299 ft 50 kr.
6. Birtokváltási díj	415 ft 91 kr.
7. Koresmáltatási díj	404 ft 59 kr.

VI. A közegészségügy a lefolyt hóban néhány szörványosan előfordult hagymázessettől eltekintve, kielégítőnek mondható.

VII. A tekintetes törvényhatósági bizottságnak az állami italmérsi jövedék bérbevétele és fogyasztási adópótlékok kivetése tárgyában hozott határozata folytán belügyminiszter ur öngyméltósága jóváhagyásának ki-eszközése céljából a mult hét folyamán Budapestre utazván, ez alkalommal illetékes helyen az ugyanakkor Budapestben tartózkodó városi főispán ur öméltóságával együtt a kellő lépéseket megtettük.

Minek eredménye gyanánt jelenthetem, miszerint az említett közgyűlési határozat mellobbi jóváhagyása belügyminiszter ur öngyméltósága által kilátásba helyeztetett.

VIII. A laktanya és csapatkórháznak a katonai kincstár részére leendő átadására kiküldött vegyes bizottság működését folyó hó 2-án megkezdvén, azt folyó hó 4-én oly eredménnyel fejezte be, miszerint a pótraktár és lóporraktár kivételével a laktanya és csapatkórház összes épületei a katonai kincstár által átvétettek, mely naptól kezdve az átengedett helyiségek fejében megállapított bérekre a város közönségének igénye van.

A pótraktár menyezete még teljesen ki nem száradván, a vegyes bizottság annak 10-14 napig való kifizetését rendelte el, minek kedvező eredménye esetén a pótraktár átadása is kilátásba helyeztetett.

A lóporraktár falainak nedvessége miatt a katonai kincstár ezen épületet előrelátólag csak a jövő év tavaszán fogja birtokba vehetni.

A laktanya és csapatkórház felülvizsgálata iránt az építési bizottság legközelebbi ülésében akként intézkedett, miszerint az előmunkálatok foganatosítására a helybeli kir. államépítészeti hivatal kiküldötté, Jeney Mihály kir. mérnök, Gergurov Milán városi mérnök és Pártos Gyula művezető urakból álló szűkebb bizottságot melőbbi jelentéstétel kötelezettsége alatt küldött ki.

Az előadottak után van szerencsém javaslatba hozni, miszerint jelentésem tudomásul venni méltóztatassék. Helyesléssel tudomásul vétetett.

2. Dr. Haynald Lajos bírnok-érsek köszönetnyilvánító levele az aranymise alkalmából hozzáintézett üdvözlőre. A főmagasságu bírnok-érsek ur dr. Csíhás Benő polgármester urhoz a következő átiratot intézte: Nagyságos Ur! Kedves érzetek töltenek el, valahányszor Zombor szabad királyi városra s annak általában tisztelve szeretett lakosaira gondolok, emlékezetem elé állván ilyenkor az a nagy figyelmesség, megismerés és szíves közreműködési készség, mellyel a kedves zombori híveim legfőbb javára irányuló főpásztori gondosságot istápolják. Ily örömdetek érzelmeket kellett bennem legújabb aranymisem alkalmából mondott szíves üdvözlőre, melyért midőn ösztinte köszönetet mondok, a nemes Városra, annak derék Elöljáróira és valamennyi szeretett lakosaira Istennek minden malasztjait kérem le. Egyébkint kitűnő tisztelettel maradok Kalocsán, 1889. október 28. Nagyságodnak lekötelezettje: Dr. Haynald Lajos, s. k. — Örömdetek tudomásul vétetett.

3. Vallás- és közoktatásügyi miniszter ur önméltóságának leirata a Falcione Gyula-féle ösztöndíjalapítvány alapító levelének jóváhagyása tárgyában. Felolvasott s tudomásul vétetett.

4. A legtöbb adót fizető városi bizottsági tagok 1890. évre megállapított névjegyzéke. 1. Esztergany Károly városi házipénztárnok Zombor 1991 frt 22 kr, 2. Konyovits Jusztin mérnök Zombor 1545 frt 72 kr, 3. Mihajlovits Miklós nyug. kir. táblai elnök Zombor 1449 frt 48 kr, 4. Dr. Spitzer Mór orvos Zombor 1415 frt 46 kr, 5. Dr. Krónits István ügyvéd Zombor 1356 frt 23 kr, 6. Koczár Zsigmond országyűlési képviselő Zombor 1297 frt 58 kr, 8. Sztrilich Gyula földbirtokos Zombor 1271 frt 12 kr, 9. Lallossévits Jakab földbirtokos Zombor 1263 frt 55 kr, 10. Széchenyi József törvényszéki elnök Zombor 1261 frt 54 kr, 11. Lippert Ferenc ügyvéd Zombor 1258 frt 60 kr, 12. Szemző János földbirtokos Zombor 1136 frt 67 kr, 13. Falcione Gusztáv kereskedő Zombor 1094 frt 61 kr, 14. Millassevits János földbirtokos Zombor 1049 frt 24 kr, 15. Nikolits Ulászló miniszteri osztálytanácsos Bécs 1027 frt 40 kr, 16. Falcione Lőrinc földbirtokos Zombor 945 frt 63 kr, 17. Vuits A. Miklós földbirtokos Zombor 925 frt 63 kr, 18. Fejér Gyula apát plébános Zombor 829 frt 74 kr, 19. Bikár Péter mérnök Zombor 795 frt 38 kr, 20. Blumenthal Lajos földbirtokos Zombor 750 frt 82 kr, 21. Dr. Csíhás Benő polgármester Zombor 717 frt 40 kr, 22. Gallé Emil gyógyszerész Zombor 711 frt 84 kr, 23. Dr. Maximovits Miklós földbirtokos Zombor 711 frt, 24. Molaár István nyug. törvényszéki bíró Zombor 710 frt 44 kr, 25. Rauseh Antal földbirtokos Hódcságh 700 frt 67 kr, 26. Bruck Adolf kereskedő Zombor 685 frt 14 kr, 27. Dr. Falcione Nándor városi tanácsnok Zombor 658 frt 86 kr, 28. Husveth István id. földbirtokos Zombor 658 frt 44 kr, 29. Veszolovszky Péter földbirtokos Zombor 648 frt 44 kr, 30. Dalmay József nyug. pénzügyi titkár Zombor 644 frt 50 kr, 31. Michelsz János földbirtokos Prigl-Szt-Iván 626 frt 96 kr, 32. Dr. Czvetkovits Péter ügyvéd Zombor 626 frt 86 kr, 33. Gottlieb Márton földbirtokos Zombor 620 frt 95 kr, 34. Konyovits István földbirtokos Zombor 619 frt 92 kr, 35. Szaubernorn Károly földbirtokos Zombor 610 frt 3 kr, 36. Dzsinités Péter földbirtokos Zombor 608 frt 57 kr, 37. Blumenthal János kir. telegkönyvvezető Zombor 586 frt 15 kr, 38. Dr. Sztójkovits Péter orvos Zombor 583 frt 24 kr, 39. Pocsay Nándor városi főügyész Zombor 565 frt 8 kr, 40. Ast Nándor nyug. kuriai bíró Zombor 551 frt 64 kr, 41. Dr. Vadas Kálmán városi főorvos Zombor 550 frt 81 kr, 42. Wagemann Simon földbirtokos Zombor 534 frt 19 kr, 43. Jankovits Antal földbirtokos Zombor 509 frt 98 kr, 44. Bikár Simon földbirtokos Zombor 509 frt 57 kr, 45. Sztójakovits Miklós vm. árvászeki ülnök Zombor 505 frt 22 kr, 46. Dr. Vuits János ügyvéd Zombor 503 frt 72 kr, 47. Tarczay Mór földbirtokos Zombor 483 frt 66 kr, 48. Zsivanovits Samu földbirtokos Zombor 462 frt 67 kr, 49. Dr. Poppovits István orvos Zombor 431 frt 64 kr, 50. Heindlhofer Róbert kereskedő Zombor 398 frt 96 kr. Póttagok: I. Maximovits Szilárd városi tanácsnok Zombor 368 frt 14 kr, 2. Schäfer Samu kereskedő Zombor 338 frt 98 kr, 3. Útvits Mladen földbirtokos Zombor 237 frt 31 kr, 4. Tunner Nándor földbirtokos Zombor 325 frt 46 kr, 5. Mihajlovits György földbirtokos Zombor 313 frt 12 kr, 6. Karnász István mészáros Zombor 311 frt 83 kr, 7. Dombovits Dávid földbirtokos Apatin 308 frt 54 kr.

5. Polgármesteri jelentés a folyó év végével megcsejtendő városi bizottsági tagválasztások tárgyában. A választás napjál 1889. évi november hó 17-ike tűzetik ki, a választás megjelölésére pedig: I. Belvárosi választókerületben: Elnökül: Falcione Nándor tanácsnok, helyettes elnökül: Szaubernorn Károly biz. tag. II. Felsővárosi választókerületben: Elnök: Koczár Zsigmond biz. tag, helyettes elnök: Gertinger Pál aljegyző. III. Cservenkaei választókerületben: Elnök: Makszimovits Szilárd tanácsnok, helyettes elnök: Bugarszky Miklós közgyám. IV. Bánáti választókerületben: Elnök: Thurszky Jenő tanácsnok, helyettes elnök: Mrakovits György alkapitány. V. Szelenesei választókerületben: Elnök: Tarczay Mór biz. tag, helyettes elnök: Szláv Ferenc levéltárnok, megválasztottak.

6. A Falcione Gyula-féle ösztöndíjalapítványnál bejelentendő alapítványi hely elnyerése iránt beérkezett pályázati kérvények. Falcione Gyula 49, Kleiner Lajos 7, Grätz Ferenc 5 szavazatot kapott.

7. Zsigmond Béla mérnökkel az artézi kut vállalata tárgyában megkötött pótszerződés. A pótszerződés megkötött.

8. Közigazgatási bizottság bejelentése az tilésekről igazolatlanul elmaradt tagok iránt. Tudomásul vétetik.

9. Pénzügyi és gazdasági bizottság előterjesztése Gergurov Jakabnak a 10. sz. bolthelyiség bérléte iránt tett ajánlata tárgyában. Kiadatik a tanácsnak újabb egyezkedésre.

10. Hameder Károly zombori lakos kérvénye 80 ööl városi terület eladása iránt. Elutasították.

11. Özv. Polzovits Máriaival 639¹/₂ ööl föld megvétele iránt létrejött szerződés megerősítése tárgyában hozandó határozat. 126 frton megvétetik.

12. Kertészeti bizottság előterjesztése a bukováci erdőszlakhoz tartozó 1 hold 1000 ööl kiterjedésű földterületnek eperfaiskola céljaira leendő kijelölése iránt. Jóváhagyatik.

13. Borsod vármegye átirata a marhalevél irtálapoknak a kir. adóhivatalok által leendő kezelése tárgyában. Tudomásul vétetik.

14. Szabolcs vármegye átirata a törvényhatóságok tisztviselőválasztási jogának fentartása tárgyában. Tudomásul vétetik.

15. Fizetési előleg iránti kérvények. Megadatkak.

16. A laktanya átadása alkalmából a helyőrség megvendégeltetik.

Hírek.

Póttartalékba helyezések. A Király Öfel-sége Józity Mladen és Morvay Imre 6. számú földadárbeli szabadságot állományú honvédségelölkezeseket az illetékes honvéd-földadár póttartalékba helyezte.

Adományozás. Bende Imre, besztercebányai püspök, az újvidéki lövészegyesületnek 100 frtot adományozott.

Kinevezés. A m. kir. földmívelési miniszter Szebyóld Károly kir. segédmérnököt, a kőműves, kőfaragó és ácsmesteri képzettség megvizsgálására szervezett zombori bizottság tagjává nevezte ki.

Uj plébános. Almás város plébánosává Kovácsics Máté, volt kumbajai lelkész, választotta meg a kegyuraságnak jogi képviselője. A megválasztott legközelebb elfoglalja hivatalát.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Gundel Henrik újvidéki kath. főgimnáziumi tanárt, ugyanazon tanintézetben a szerb nyelv tanításával megbizta.

Választás. Verbászon községi jegyzővé Kiss Gyula, ottani aljegyző választatott meg.

Laktanya felszentelése. A helybeli „Ferenc József laktanya” ünnepélyes felszentelése és átadása, mint halljuk, e hó 13-án szerdán, fog végbe menni. Ugyanaz nap a helyőrség tisztjei tiszteletére a Színházszállóban bankett lesz, melyre előjegyzéseket 2 frt 50 kr. lefizetése mellett dr. Gertinger Pál, városi I. aljegyző, fogad el.

Kinevezések. A m. kir. igazságügyminiszter Simonyi Sándor, zombori kir. járásbírósi irnokot a zombori kir. törvényszékhez, Petrovits István battonyai kir. járásbírósi irnokot a zombori kir. járásbíróshoz irnokokká nevezte ki.

Meghívó. A bács-bodroghvármegyei gazdasági egyesület f. hó 16-án d. u. 3¹/₂ órakor a vármegyei alispán hivatalos helyiségében el. választmányi ülést tart, melyre az ig. választmány tagjait tisztelettel meghívom. Kelt Zomborban, 1889. november 9. Schmansz Andor, elnök. — T a r g y a k : Előterjesztés a jövő évi bécsi gazd. kiállításban való részvétel iránt. — Jelentés a cukorrépa-val kísérletek eredményéről. — A vármegyei közpénztár felállításának ügyének tárgyalása. — Folyó ügyek. — Tagsági ügyek. — Indítványok.

Sztanisics község, mint erkölcsi testület, az italmérségi adó szedését évi 5205 frton a kincstártól megváltotta.

Templomfelszentelés. Csonoplyáról írják november 1-szi kelettel: Nevezetes napja volt ma közösgünknek. Nemesek azért, hogy a bicskázás és más anatómikus tényeiről híres bucsuja volt, hanem mert egy örömdetek kulturális haladás zseuge lépését mutatta be a pessimiztikus világnak, mely azon téves hiszemben volt közösgünk iránt, hogy az a Pató Pál-féle elvöl soha ki nem vetkőzik. Ma szentelték fel a régi, rozszant csárdánál is szánalmasabban kinéző közösgéház helyén, Knežli Jakab cservenkai előnyves ismert építész által épített közösgéházat, mely a kor igényeinek teljesen megfelel, egy beosztása, valamint a külső, bár egyszerű, de impozáns kinézésére és masszív voltára nézve. Adja Isten, hogy ezen felszentelt épületben a hivatottak, a kor igényeinek megfelelőleg teljesítsék magasztos feladatukat! — Ezen funkciói megelőzése a bucsúnapi nagymise kezdetén, Mayer Nándor plébános által, Schlauer Ferenc keryajai plébános és Jauch Ferenc hajósi káplán segédkezése mellett történt felszentelése az újonnan renovált templomnak. A renoválást Hoppel Ferenc és Marxreiter testvérek Pécsről eszközölték. A dús aranyozást Hoppel Ferenc aranyozó és márványzó oly csinos kivitelben, műteremmel és lelkiismeretesen végezte, hogy a fiatal Marxreiter testvérek festése mintegy koronát nyert benne; míg ellenben Marxreiter testvérek remek festése, ugy az alakok, valamint a színek megválasztásában, gyönyörű és tiszta kivitelben, mintegy versenyez a korona elnyerésében; miért is a lelkiismeretes, szakmájukban kitűnő mestereket tiszta lelkiismerettel ajánlhatjuk az érdekelteknek. A fő-oltárkép, mely felül a menyei családot, alul a magyar szentek, gyönyörű csoportban összeállítva, kitűnő kivitelben tünteti elő, szintén díszére válik Kaldeyay festőnek. Meg kell itt említenem, hogy népnék a haladás iránt nem érzéketlen s ha célirányosan vezetettik, nem fukar filléreit, a haladás ol-tárára lerakni. Mutatja ezt azon tény, hogy templomunk javítása, szegénysége miatt, Kalocsáról nem engedélyezett, azonban Mayer Nándor plébános urunk kezdeményezésére (ki 75 frttal járult hozzá), csakhamar oly összeg gyűjtött a nép közt, mely a szükséges javítások fedezésére bőségesen elég volt. Adja az Ég, hogy szeretett plébánosunk a renovált templomban még sokáig élvezhesse áldozatkész hívei szeretetét és ragaszkodását! Ezen örömdetek tényét megdölnöm még azon szállongó hirrel, hogy közösgünk a dűledező iskolák és tanító lakok helyett, lehető legközelebb új, cél- és korszerű épületeket fog építtetni. Ez is egy életrevaló eszme közösgünköt, mert a népnevelés felvirágoztatása a közösg felvirágoztatás, anyagi és szellemi haladását vonja maga után; ellenben annak elhanyagolása a polgárok ugy szellemi, mint anyagi tönkretűnését eredményezi. B. M.

Lesz-e cukorgyárunk? Amint már egyszer megemlékeztünk róla, a gazdasági egyesület nagyszabású kísérleteket folytat az iránt, hogy termelhető-e nálunk olyan cukorrépa, melyből cukrot lehet gyártani. Az idén vármegyénk 30 pontján folyt termelési kísérlet. Ez idő szerint Roediger Lajos, főgimnáziumi tanár, jeles vegyész, és Rombay Dezső a gazd. egyesület titkára a kísérletképpen termelt répák vegyelemzésével foglalkoznak. A z eddigi eredményről ugy értesülünk, hogy a z nem csak kielégítő, de fényes. Dacára, hogy gazdáinknak, akik kísérleteket tettek, nincs gyakorlatuk a cukorrépa termelésében, mégis általában igen magas cukortartalmu répákat produkáltak, ugy hogy jövőre, ha komolyan megy a dolog és lesz a termelőknek e célra kellőleg előkészített földjük s megis tanulják hogyan kell azt helyesen művelni: a legszebb reménnyel nézhetünk e gazdasági ág felvirágzására. A f. hó 16-án tartandó gazd. egyesületi ülésen Rombay titkár részletes jelentést tesz az egész ügyről, mire felhívjuk az érdekelődők figyelmét.

Fizetéseképtelenség. Ó Bacsán Róth Emánuel, ottani kereskedőnek, a bécsi hitelezői védegyelet fizetéseképtelenségét jelenti.

Lopás. Kuszturián Antal monostorszegi lakosnak 1 drb fehér és 1 drb fekete szőrű sertése a napokban ismeretlen tettesek által ellopott.

A m. kir. postakaraképnztár október havi forgalma a következő számokat tünteti föl. Betéte-tett 36,038 betéttel 404,486 frt és visszafizetett 11,268 felmondás alapján 363,246 frt; az október havi tiszta betét összeg 39,239 frt. A megelőző 1888. év megfelelő szakában 33,955 betéttel 275,057 frt tétetett be; 10,050 felmondás alapján 234,421 frt fizetett vissza. Az 1888. évi október havi tiszta betétösszeg tehát 40,635 frt. Az összforgalom 1889. október havában 769,732 frt az előző év hasonló szakában pedig 509,478 frtot tett ki. 1889. október havában vásároltattott 5%-os magyar papírjára-dék a kir. postakaraképnztár számára 17,000 frt névértékben, különböző értékpapir a betevők számára 83,200 frt névértékben, tehát összesen 100,200 frt névértékű értékpapir. Október havában belépett 5129; s kilépett 3258; a betevők számában a szaporodás 1870. A betevők száma szeptember 30-án volt 145,798, az összes betevők száma október 31-én 147,668. A kir. postakaraképnztár számára vásárolt és saját tulajdonát képező 5%-os magyar papírjardék névértéke 1889. évi október hó 31-én 3,832,000 frt. A betevők által 1886. február 1-től 1889. október 31-ig megtakarított tiszta betétösszeg 3,584,511 frt. A járadék könyveskére elhelyezett értékpapírok névértéke 675,800 frt. A betevők által 1889. évi október 31-ig megtakarított összeg tehát 4,260,311 frt.

Sajtópör. Horváth Gyula, zentai városi képviselő, sajtópört indított az ottani „Leti Lap” ellen.

Állambevétel. Az 1889. első három negyedében az állambevétel, az előző évhez képest 1,45 millió forint emelkedést mutatnak fel. Az egyenes adók 1,85 millió forinttal apadtak, ellenben a fogyasztási adók majdnem 2,5 millióval, a dohányjüvedék 0,4, a bélyeg-illetékek 1 millió frrtal emelkedtek.

Földcsuszamlás. Újvidéken vízvezető csatornák építése alkalmával a napokban futó homok-talajra akadtak, ugy, hogy a rögűt foganatosított pilotázás dacára oly nagymérvű földcsuszamlás történt, hogy három munkás csak társai feladkozó segítségének köszönhetette a megfúllástól való megmenekülését.

Öngyilkos közösrüs. Ó Bacsáról írják: Folyó évi november hó 3-án délután 3 órakor Hilyeska János, helybeli lakos, közösrüs ismeretlen okból saját lakásán egy két esőví piztolyal öngyilkos lett. Mire orvosi segély érkezett, már csak halált konstatálhattak.

Elvesztett tárgyak. Folyó évi október hó 26-án, a délutáni órákban, Biehler Vilmos sztanisicsi lakos, a Rasztina pusztról Rigycia közösgéig, egy fekete posztóból készült és fekete börrrel bélelt 50 frt értékű utazó bundát és egy 5 frt értékű fekete selyem esernyőt elvesztett. A becsületes megtaláló felhívatik, hogy a tárgyakat Sztanisics közösgé elöljáróhoz küldje.

A zsindelesi csárda, melyben 1884. év nyarán is gyilkosság történt, most újbol beszéltet magáról. F. hó 1-je és 2-ika közötti éjjelen e csárdában Tomó Imre rigyciai lakos és határosz, Mihajlovics György szintén rigyciai lakos által borozás közben támadt ösz-szeszölalkozás folytán melbe lövetett, s jelenleg élet-halál között lebeg. A tettes a bajai kir. járásbírósnál van már vizsgálati fogságban.

Körözés. Szemesevics Nikola alias Kornya újvidéki illetőségű, napszámos, ki Mitrovicán jogvényesen elítéltetvén, az ottani fogházból megszökött és szökése óta itt újabb lopásokat elkövetett, nyomozandó és ide kisérendő. Nevezett egyén 48-49 éves, gör. kel, szerb, nős, közép termetű, arca hosszú, haja őszbe-vegyült, szemei sárgák, beszél szerbül, oláhl és valamit magyarul és németül, különös ismertetőjele hogy beszéd közben mindig nevet. Újvidéki kir. törvszék.

Vaddisznó-vadászat. A t. olvasó bizonyosan valamely főur által tervszerűen rendezett vadászatot képzel, pedig családiki. Nemesek vettek részt elegenden, mert Matheovics közösgében történt, annak lakói által cselekedve. Rendes vadász csak kettő vett részt; a többi fejsze, ásó, kapa, borog és még néhányan puskával fegyverzetten, inkább a hajtok szerepét vitték. Kissé hihetetlen, hogy oly közösgében, mely minden ily fenevaddal bíró erdtől igen távol esik, vaddisznó-vadászat tartassék, de mégis megtörtént. Hogy hogyan került oda vaddisznó, azt talán mások, de ők nem tudnak megmondani. Hisz csak hírből és némelek rajzából ismerik a jámbor matheovicsiak közül. Csoda, hogy fölismerték. Hát hogyne: legelőször is Pájo bácsi, a közösgé kérdem-nült esküdtje pillantotta meg, amint a kertek alatt botorkált. Olyan mint a disznó — ugy gondolkodék — de mégis nagyobb közösgéitnek bármelyik disznajánál; erős eleje, hátra lapult fülei, fölláló sörteje, alacsony hátulja, a végén fölperdült farka: mind oly tulajdonok, melyek engem egy bapkáros által mutatott képe festett vadkanra emlékeztetnek. Megpróbálom őseinktől tanult s a fergek (farkasok) elriasztására mindenkor jónak bizonyult „udnú” szóval megriasztani. „Udnú!” és ime megriad a vad, egy taszintással keresztül tőri magát Lózó bácsinak élő gledicsiából font erős kertsővényen, kertjén, udvarán végig futva, egy szökéssel átvéti magát Misó bácsi másfél méteres köfalán, annak udvaráról egyenesen a rébe szökik. Többen is látták idáig, sőt

némelyek Pájo némelek előle. megfélemlíték a galatkész, Boszai futotta be a fad dászok fegyverét, ket ragadva, jö lenség ellen. Leg a zenesek komi ütlegekkel egy sereg hajto sagot tükrözö az s vélned, hogy h hátultólto fegyve eszmadia által tárgy lesz a vad legyen; de Pájo Dasa, ki igen ok mellozoték, mert megöltésére két sörte volt tölt kellett szedni és val helyettesítési esőben ne löcsé kérdést veti fel: „Juk?” A megalá domásban törté — „Csak tudni a nadban, bemei lat a lagerben. gen. Most erke jobbiban puska, dezettek a szá gyermekek: „Nem menni?” „Nem” szolt Imre bács. Hallgatnak a k a nadat. Imre b is be a nadba. es mintha lovas irányba a böz tuloldalon.” Csá larma, zaj, száva pokrol hullanak. natui szertve. K tetben s latszola hangzek minden de többé nem m egész az öreg te lapodva, szemlel ki husz lepesnel minduntalan ten határig elkisérte, ról, hová a vet hajszolta addig litte, majd esz beszélgettek, h Akik tavol este zöttük megy el, kapaszkodott te naban Zrinyi de disznót vagott n Akik közel este nagygnak és féle és 80 kgmra bec Jól esik az ebéd föllamazzak a a Egy almai embe egy szenvedelyes szaporodott a v éreztet a vaddisznó latszókat ejtetett majori rétet, de tatközik. A hajto az Allaga kutja. Amint közel jö nagy fekete állat Markó ur — „l földön, egy nént elül az esküdt z zelebb luzodnak ebadta juhászkat kedve a vadkan a való után igen is keresnek az el Lomja szerint, m Ejjel, ha kutyaí tot és hallottak, i

Bignio L. gora művész áltl Schon Adolf köy

Borpiac. latnak, a bortem kielegítő, sot he y sok kívánni való tires, tartalmatlan, nak teljesen kifog áron is tartják. De hordóban. Közöns rek a zombori pü kaplhatnak. Es ma felhozatal, csakho stünk, ezért már a megdrágult, mert literje 18-24 kro

A zentai évi bérert maga a

Édőtvs Ka selő, a napokban mán védelmi ügye

Népkönyv ző buzgólkodása r tollából érdekes k benné lévő munká tatos teljessége foly szolgálat. A lelkes rés illeti.

Elmozdító miniszter Benedek t hogy egyik tanárta ditotta és kimondott nem működhetik.

